

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

MEMORIUL

**eparhiei Clujului către congresul național bisericesc
în cauza despărțirii fondurilor și fundațiilor comu-
ne cu arhidieceza.**

No. 6082—924 Plen.

Mărit Congres!

Prin concluzul Măritului Congres No. 67—909 și 58—920, s'a decretat înființarea Eparhiei Clujului din corpul Arhiepiscopiei de la Sibiu, luându-se toate măsurile pentru inactivarea noii Eparhii atât din partea Măritului Congres, cât și a Veneratului Sinod arhidiecezan.

Înființarea Eparhiei Clujului a fost recunoscută și de organele statului și încadrată între legile țării sub denumirea de „Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului”.

Prin dispozițiile acestea, ale legiurii bisericești și a legiurii de stat, Eparhia noastră a luat ființă, începându-și Consistorul activitatea la 2/15 Octombrie 1919.

Măritul Congres național bisericesc prin concluzul său No. 58—920, voind să dea Diecezei celei noi și puțința de existență și de funcționare, a decis, ca averea Arhidiecezei comună cu a nou înființatei Eparhii a Clujului să fie împărțită în proporția numărului credincioșilor între Arhiepiscopie și Episcopia Clujului, pentru a satisface prin aceasta nu numai un postulat de echitate, ci și pentru a asigura viața și funcțiunea noii Eparhii, înființată în cele mai expuse părți ale ortodoxismului.

Cum această împărțire nu s'a putut face asupra celor mai însemnate bunuri comune nici până azi, Eparhia Clujului se vede silită a recurge la dreapta judecată a Măritului Congres național bisericesc, pentru a decide în mod definitiv asupra împărțirii fondurilor și fundațiilor acestor două Eparhii și a lua toate dispo-

zițiile, ca hotărârile sale să fie executate întocmai și fără întârziere păgubitoare pentru noi.

Ne permitem a face în cele următoare istoricul chestiunii.

Preaveneratul Consistor mitropolitan, cu ordinul său No. 170—921 M., a emis pe Domnul Lucian Borcea ca delegat al său, ca împreună cu delegații Eparhiei Clujului și ai Arhidiecezei să constate destinațiunea tuturor fondurilor și fundațiilor și să decidă asupra modalității de împărțire a acestor fonduri și fundațiuni.

Această comisiune s'a întrunit, după multe rugămînți și trăgănări, la 18 și 19 Noembrie 1922 în Sibiu, și cu această ocaziune și-a făcut fiecare delegațiune, sub rezerva aprobării ulterioare a Consistoriului său, punctul său de vedere cu privire la împărțirea singuraticelor fonduri și fundațiuni, acceptând cheia de împărțire de 2—3 părți pentru Arhidieceza Sibiului și 1—3 parte pentru Dieceza Clujului.

Măritul Congres național bisericesc prin conclusele sale No. 67—909 și 58—920, stabilise, — numai principiar —, ca împărțirea fondurilor și fundațiilor să se facă în proporția numerică a credincioșilor celor două Eparhii.

Procedând apoi la cercetarea fondurilor, pentru a se constata cari fonduri sunt divizibile, au ajuns de acord și au declarat de divizibile:

1. Fondul general administrativ, compus din realități, efecte și creanțe.
2. Fondul Rudolfin din o casă, efecte și porțiuni canonice.
3. Fondul bisericilor sărace din efecte și creanțe.

4. Fondul școlar eparhial din efecte și creanțe.
5. Fondul de pensuni din efecte și creanțe.
6. Fondul cultural din efecte și creanțe.
7. Fondul de asigurare din efecte și creanțe.
8. Fondul Reuniunii învățătorilor din efecte și creanțe.

Referitor la fondul general administrativ, delegații Arhidiecezei au făcut însă următoarele rezerve: Consideră de indivizibile și ca atare rămânând în întregime proprietatea Arhidiecezei fondul instruct dela reședința arhiepiscopescă, împreună cu reședința și vila arhiepiscopescă, cu grădina și casa din strada Schewis No. 25, (Sibiu) precum și cele 9 jugăre teren cultivabil din hotarul comunei Șura-mare, cari sunt în folosința I. P. Sf. Sle Domnului arhiepiscop.

Eparhia Clujului a cerut să se împartă și această avere, găsind, că cererea Arhidiecezei nu este motivată. A admis să rămână în proprietatea exclusivă a Arhidiecezei ornatele arhieresti, potirele și tot ce aparține aranjamentului intern a capelei, iar biblioteca să rămână în administrarea Arhidiecezei, ca avere comună. N'a putut însă renunța la partea ce i-se cuvine din reședința și vila arhiepiscopescă, cari constituie un bun comun, ridicate și cu jertfa credincioșilor din Eparhia Clujului și mai puțin să renunțe la grădina și casa din strada Schewis No. 25, a cărei cedare nu s'ar putea justifica prin nici o împrejurare, fie chiar de ordin ideal.

În ce privește cele 9 jugăre din hotarul Șura-mare, acestea s'au folosit de cătră I. P. Sf. Sa arhiepiscopul, dar fără a constitui o parte din dotațiunea arhiepiscopescă și noi nu putem renunța la dreptul nostru din acest pământ astăzi, când fiecare arhiepiscop a primit prin reforma agrară și o dotațiune de 200 jugăre cadastrale, iar Eparhiile au primit numai jumătate.

Referitor la casele fondului general și fondului Rudolfin, delegații Arhidiecezei au cerut, ca aceste case să rămână neîmpărțite 5 ani de zile urmând, ca Eparhia Clujului să primească 1—3 parte din venite, iar după 5 ani de zile să se revină asupra împărțirii lor.

Delegația arhidiecezană motiva această cerere cu faptul, că valoarea caselor e în prezent prea urcată și Consistorul arhidiecezan intenționează să rescumpere el casele ce revin Eparhiei Clujului și speră, că în decurs de 5 ani

se va normaliza valuta, și o va putea face.

Eparhia Clujului a cerut evaluarea tuturor imobilelor și împărțirea lor în natură. Întâiu, pentru că are și ea multe necesități cu zidirea seminarului, cu înființarea Tipografiei, cu zidirea internatului teologic în Cluj, cu zidirea catedralei, și în al doilea rând, nu crede în normalizarea valutei în decurs de 5 ani. Dovadă, că astăzi, după doi ani dela formularea acestei cereri de cătră Arhidieceză, valoarea caselor s'a întreit.

Eparhia Clujului n'are intențiunea de a înstrăina aceste case altora în afară de Arhidieceză, și ține cont în măsura deplină de interesele bisericești, așa, că nici din această parte nu avea de ce să se teamă Arhidieceza, dar dorește să-și administreze ea bunurile și să aducă această administrare în armonie cu interesele sale speciale.

Dacă Arhidieceza ar fi putut, fie prin contractarea unui împrumut, fie din alt izvor, să răscumpere drepturile Eparhiei Clujului asupra acestor case în 1922, ar fi câștigat ea însăși față de situația de astăzi un beneficiu de 200% și ar fi făcut posibilă Eparhiei Clujului cumpărarea în Cluj a unui întreg rând de case, unde și-ar fi putut adăposti instituțiile sale.

Asupra porțiunilor canonice ale fondului Rudolfin s'a convenit de ambele părți, ca acestea să treacă în proprietatea acelei Eparhii, pe al cărei teritor se află, întrucât această dispoziție n'ar viola raportul de 2—3 pentru Arhidieceză și 1—3 parte pentru Eparhia Clujului. În cazul, când s'ar viola prin această modalitate de împărțire proporția stabilită, se vor da recompense necesare.

Cele două delegații au mai convenit, ca împărțirea fondurilor declarate de comun acord de divizibile, să se împartă în proporția stabilită cu începerea anului 1920.

Delegații au mai convenit, ca sidoxia și taxele noucununațiilor să treacă în proprietatea fiecărei Eparhii cu anul 1920, restituindu-se sumele ce s'ar fi încassat de o Eparhie în contul celeilalte.

Delegații Arhidiecezei au mai excepționat împărțirea taxelor administrative încassate după fondurile și fundațiunile comune pe timpul cât aceste fonduri și fundațiuni sunt administrate de Veneratul Consistor arhidiecezan.

Delegații Eparhiei Cluj au cerut împărțirea acestor taxe, motivând, că ele formează singu-

rul izvor mai însemnat și baza din care decurg este o avere comună, iar munca și cheltuielile separate depuse pentru administrarea fondurilor și fundațiilor comune este neînsemnată.

Eparhia Clujului, care și-a început activitatea cu un împrumut de 100.000 coroane, pe care le-a replătit, nu putea renunța la acest izvor de venit.

Delegațiile au mai convenit, ca moșiile fondurilor de mai sus, să rămână în administrația Consistorului arhidiecezan până la executarea reformei agrare, dându-se Eparhiei Clujului 1—3 din beneficiu.

Acestea au fost fondurile asupra divizibilității cărora s'a convenit de ambele părți, cel puțin în parte, căci nu s-a putut cădea de acord asupra modalității de împărțire a caselor, asupra divizibilității reședinței și vilei arhiepiscopesti, a fondului instruct delat acestea, asupra grădinei și casei No. 25 din strada Schewis și acelor 9 jugăre din hotarul comunei Șura-mare.

Nu s'a convenit apoi de loc asupra divizibilității următoarelor fonduri:

1. Fondul Seminarial, constător din realități, efecte și creanțe.

Delegația arhidiecezană l-a declarat indivizibil și a admis numai 1—3 din beneficiu pentru Eparhia Clujului, câtă vreme își va crește candidații la preoție aicea.

Delegația Eparhiei Clujului a declarat acest fond divizibil deodată cu înființarea unui seminar teologic în Cluj.

Acum, când s'a înființat seminarul teologic în Cluj, pe care în lipsa de local propriu, l'am așezat unde am putut, după multe și supraomenești stăruințe, într'o casă de a primăriei din Cluj, pe lângă chirie anuală, se'nțelege că nu putem renunța la drepturile noastre asupra Fondului seminarial arhidiecezan și cerem extradarea 1—3 parte din acest fond, pentruca cu această parte și cu ce vom mai putea câștiga din alte părți, să ne apucăm și noi de zidirea unui nou seminar cu internat teologic, pentru care ne-am asigurat deja terenul în inima Clujului. Altfel am fi siliți să vegetăm în case necorespunzătoare, plătind chirii urcate și periclitând viața tinerelor odrasle, cari se încredințază îngrijirii noastre. Și ce e mai mult, dejosind biserica, care nu are unde își plasa în Cluj o școală superioară teologică, în mod demn și corăspunzător.

2. Nu s'a putut conveni asupra distribuirii fondului catedralei, pe care delegația arhidiecezană l-a declarat în întregime indivizibil.

Delegația Eparhiei Clujului declară indivizibilă zidirea catedralei și inventarul ei, reclamă însă 1—3 parte din restul fondului.

Consistorul Eparhial din Cluj a început zidirea unei catedrale în Cluj. În lipsa de mijloace, a apelat la toți oamenii de bine și despre cari a crezut, că pot contribui cu obolul lor la construirea noului Sion în inima fostei metropole a șovinismului maghiar. A apelat și la cel mai larg concurs al statului. Nu poate deci renunța la drepturile sale dela fondul catedralei din Sibiu, creat și cu contribuția credincioșilor din Eparhia Clujului.

Catedrala din Cluj se ridică zi cu zi, spre mângăierea tuturor celor cari au la inimă interesele bisericeii noastre, dar și efortările, cari se depun pentru adunarea mijloacelor sunt imense, și această monumentală zidire va reclama încă zeci de milioane Lei, fără pictură și fără aranjamentul intern.

Nu avem nici casă pentru parohul catedralei. Cerem deci împărțirea fondului catedralei din Sibiu și extradarea 1—3 părți pentru Eparhia Clujului.

3. Despre fondul Tipografiei arhidiecezane, Arhidieceza susține prin delegații săi, că acest fond face parte integrantă din fundațiunea „Șaguna” și ca atare ar fi indivizibilă.

Eparhia Clujului susține, că acest fond, care constă din o casă, creanțe și efecte, din Librărie și Tipografie, este divizibil, și cere extradarea 1—3 părți pentru Eparhia Clujului, pentru a-si putea înființa și în această Eparhie o Tipografie fără de care este stânjenit mersul normal a administrației noastre bisericești.

4. În litigiu a rămas fondul orfelinatului, constător din o casă și efecte, pe care delegația Arhidiecezei l-a declarat de indivizibil, iar delegația Clujului de divizibil. Acest fond s'a adunat din colecta inițiată de Episcopul nostru și ne miră îndrăsneala cu care ni-se deneagă dreptul asupra părții ce ne revine.

Dintre fundațiuni s'a declarat de comun acord de divizibile: fundațiunea Francisc Iosif și fundațiunea „Panovici”. Cea dintâi în proporția de 2—3 și 1—3, iar a doua în proporția de 1—7 pentru Arhidieceză și 6—7 pentru Eparhia Clujului.

Delegațiunea a mai căzut de acord, că acele

fundatăni, a căror scop este a se îndeplini în parte covârșitoare pe teritoriul uncea din aceste Eparhii, să treacă în administrarea Eparhiei respective.

S'a căzut de comun acord, ca să rămână în administrația Arhidiecezei următoarele fundații cu caracter general, revenind Eparhiei Clujului 1—3 din beneficiu, care beneficiu să se extradeze Eparhiei Clujului la finea fiecărui an bugetar:

1. Fundațiunea „Șaguna“.
2. Fundațiunea „Andronic“.
3. Fundațiunea „Hanea“.
4. Fundațiunea „Ion Popescu“.
5. Fundațiunea „Vlad“.
6. Fundațiunea „Mihailu“.

Au mai rămas în litigiu următoarele fundații:

1. Fundațiunea „Moga“, pe care delegații Arhidiecezei o consideră indivizibilă, admitând însă Eparhiei Clujului 1—3 parte din beneficiu. Delegația Eparhiei Clujului a cerut împărțirea acestei fundații, având și ea un seminar propriu. Scopul acestei fundații este ajutorarea studenților în teologie.

2. Fundațiunea „Pantazi“ este considerată de delegația arhidiecezană de indivizibilă, revenind Eparhiei Clujului numai 1—3 parte din beneficiu după inactivarea ei la 1953. Delegații Eparhiei Clujului consideră de divizibilă și această fundațiune în momentul inactivării ei.

3. Fundațiunea „Miron Romanul“ este considerată de delegația arhidiecezană de indivizibilă, amintându-se Eparhiei Clujului numai 1—3 parte în beneficiu. Delegația Eparhiei Clujului a considerat-o de divizibilă în momentul inactivării seminarului din Cluj, având și această fundațiune scopuri în legătură cu seminarul teologic.

4. Fundațiunea „Ioan Meșianu“ se consideră de delegații Arhidiecezei de indivizibilă și cu menire numai pentru Arhidieceză, iar delegația noastră au considerat-o de divizibilă și cu menire și pentru Eparhia Clujului. Cer deci împărțirea ei.

5. Fundațiunea „Lebu“ este considerată de delegația arhidiecezană de indivizibilă, care are să se administreze de Consistorul arhidiecezan, conform literilor fundamentale. Delegația Eparhiei Clujului a cerut, ca partea ce revine Eparhiei Clujului, să se pună la dispoziția Consistorului din Cluj, spre a fi distribuită de el.

Aici au parte și celelalte Eparhii din Mitropolia Ardealului.

6. În ce privește Tipografia Arhidiecezană, delegații Arhidiecezei au susținut, că și aceasta face parte integrantă din fundațiunea „Șaguna“ și ca atare este indivizibilă. Delegații Clujului cer împărțirea ei cu toată insistența, căci ea s'a făcut și sporit de toți credincioșii din fosta Arhidieceză.

Delegații Clujului mai cer, ca ajutorul primit dela „Universitatea săsească“ să se împartă în proporția numărului comunelor, cari au aparținut iostului Fundus regius. Delegații Arhidiecezei au declarat, că această cerere nu se poate îndeplini din cauza, că repartizarea ajutoarelor se face de adunarea generală a Universităților săsești și nu de Consistor, o aserțiune, care stă numai în parte.

Delegații Clujului cer, ca să se extradeze Eparhiei Clujului numai decât cota-parte din fundațiunile și fondurile, cari nu sunt în litigiu și să se stabilească o modalitate de control asupra administrării averii comune rămasă în administrarea Consistoriului arhidiecezan. Cereea e deplin motivată și justificată și o va justifica viitorul și mai mult.

Aceste hotărâri aveau să fie supuse deciderii ambelor Consistoare, iar până atunci experți tehnici să facă un proiect de împărțire referitor la fondurile și fundațiunile, cari au rămas în litigiu.

Aceste hotărâri au fost supuse hotărârii Sinodului Eparhial al Eparhiei Cluj din 1923, care prin concluzul său No. 31 dela 17 Aprilie 1923 aproabă atitudinea delegațiilor eparhiale întru toate și o îndrumă la continuarea pertractărilor.

Sinodul arhidiecezan în sedința sa dela 6-19 Aprilie 1923, luând în desbatere hotărârea delegaților prin concluzul No. 86 a adus următoarele hotărâri:

I. A acceptat cheia de împărțire stabilită de comisiunea delegaților de 1—3 pentru Eparhia Clujului și a declarat de divizibile următoarele fonduri:

1. Fondul general administrativ, în ce privește efectele, numărul și creanțele, susține însă și pe mai departe ca indivizibilă și ca proprietatea exclusivă a Arhidiecezei resedința și vila arhiepiscopicească cu întreg fondul instruct, precum și grădina cu casa din str. Schewis No. 25, și cele 9 jugăre catastrale din hotarul comunei Șura-mare, iar casele acestui fond pre-

tinde să se distribuie numai după trecerea alor 5 ani de zile, cum cereau delegații acestui Consistor. Din mobilier ne extradă 3 mese de scris, 1 pulă pentru acte, 1 dulap, 1 canapea, 1 scaun cu aripi, 2 casse wertheimiană, 1 dulap din biroul Regman, 18 scaune, 1 lampă electrică de masă, 3 rânduri de odăjdii.

Chestiunea taxei administrative după fondurile comune o transpunem însă în competența Consistorului arhidiecezan, care prin adresa sa No. 9184—923, ne propune cvota minimală de 20%, rămânând pentru Consistorul arhidiecezan 80% din această taxă încassată și după banii noștri.

2. A declarat divizibile apoi fondurile următoare:

Fondul Rudolfin cu excepțiunea casei, care asemenea ar avea să rămână 5 ani în administrarea Consistorului arhidiecezan și atunci să se revină asupra împărțirii ei.

3. Fondul bisericilor sărace.

4. Fondul școlar eparhial.

5. Fondul de pensii cu sarcini mai mari ca venite.

6. Fondul cultural.

7. Fondul de asigurare.

8. Fondul Remiunii învățătorilor.

A acceptat, ca moșiile să rămână în administrarea Consistorului arhidiecezan până la executarea completă a reformei agrare, cu dreptul Eparhiei noastre la 1—3 parte din beneficiu.

Venerabilul Sinod arhidiecezan declară indivizibil:

1. Fondul seminarial și 2. Fondul oriclinatului.

Asupra împărțirii fundațiilor, Venerabilul Sinod arhidiecezan formulează principiul, că acestea după natura lor iuridică formează un corp și sunt a se administra acolo, unde ar dispune fundatorii, fără considerare de cine sunt făcute. Favorurile și beneficiile fundațiilor însă stau între marginile literilor fundamentale la dispoziție tuturor acelorora, cari au aparținut teritoriului Arhidiecezei.

Autorul acestei teorii, care nu își are locul în cazul de față, uită însă, că elementele destinației acestor fundații s'au schimbat prin crearea noiei Eparhii. Nu neagă, că credincioșii noiei Eparhii a Clujului au dreptul de a beneficia de aceste fundații și determină și calitatea în care beneficiază, spunând anume, că în calitate de foști credincioși ai Arhidiecezei.

O calitate, care nu mai există, pentru că ei sunt acum credincioșii unei noiei Eparhii supuși unei noiei jurisdicțiuni coordonate celei arhidiecezane și toate drepturile pe cari le exercită înainte organele arhidiecezane, le exercitează acum organele eparhiale, coordonate cu cele dintâi, și Consistorul arhidiecezan din Sibiu în calitatea sa de for bisericesc, nu poate avea nici o legătură, nici un control și nici o informațiune referitor la acești credincioși, pentru că prin aceasta i-s'ar da drepturi contrare spiritului dreptății general bisericesc și contrare instituțiilor speciale din organizația bisericeii din Transilvania.

Ceeace era înainte pentru credincioșii din Eparhia Clujului conducerea arhidiecezană, este astăzi conducerea eparhială în toate chestiunile unde se pune criteriul de credincios.

Venerabilul Sinod arhidiecezan admite administrarea Consistorului din Cluj acolo, unde e vorba de fundații mici și cu caracter local, și așa ne-a extradat prin acelaș conclud fundațiile: 1) Zeno Popescu, 2) Ioan și Maria Popescu, 3) Absolon Todea, 4) Bota, 5) Troancheș (Trâmpoiele), 6) Troancheș (Valea Dosului), 7) Kendefiy (Mihes), 8) Trombitaș, 9) Bardoși, 10) Pop (Abrud), 11) Manoviciu, 12) Gavriil Nichita, 13) Carolina Gall, 14) Petru Festeu (Deag), 15) Pop (Brădești), 16) Petru Fizeșan (Abrud), 17) Oprea Parasca din Mașca, 18) Colioșea, 19) Florian Cârlian, 20) Dr. Ioan Popescu și 21) Motora. Oare nu se poate face această derogare dela principiu și la fundații mai mari?

În administrarea exclusivă, a Arhidiecezei au rămas alte 28 fundații cu caracter local.

Venerabilul Sinod arhidiecezan pretinde să rămână în administrarea Consistorului arhidiecezan fundațiile cu caracter general: 1) Șaguna, 2) Andronic, 3) Hanca, 4) Ion Popescu, 5) Vlad, 6) Mihaiu, rezervând Eparhiei Clujului numai dreptul de a participa la 1—3 din beneficiu după literile fundamentale, conform teoriei arătată mai sus.

Parohia Alba-Iulia oraș și Abrud li-s'a rezervat dreptul de a beneficia de 1—2 parte din venitul fundației Cirlea, în cazul, când susțin un cor bisericesc.

S'a mai acceptat împărțirea fundației Francisc Iosif după cheia generală și a fundației Panoviciu, după cheia de 6—7 pentru Eparhia

Cluj și 1—7 pentru Arhidieceză. Iarăși e derogare dela principiu.

Din *fundatiunile Moga și Miron Romanul* i-se recunoaște Eparhiei Clujului dreptul la 1—3 din beneficiu, asemenea și din venitele *fundatiunii Pantazi*, dela 1953 încolo.

Tipografia arhidiecezană o declară Sinodul arhidiecezan ca făcând parte din *fundatiunea Șaguna și rezervă Eparhiei Clujului* numai 1—3 parte din beneficiul necontrolabil.

Fundatiunea Ioan Metianu o declară de proprietate exclusivă a Arhidiecezei, asemenea și *fundatiunea Lebu*.

Cvota dela *Universitatea săsească* se invoiește să se împartă după numărul sufletelor din ambele Dieceze de pe teritoriul Fondului regiu.

Dupăcum reiese din concludul acesta No. 86—923 al Sinodului arhidiecezan Sinodul a restrâns și bruma de concesiuni făcută de delegația Consistorului arhidiecezan, susținându-și d. e. la acordarea ajutoarelor din *fundatiunile comune* pe teritoriul Eparhiei Clujului drepturi, cari nu-i compet și pe cari nu i-le putem acorda.

În ziua de 28 Iulie, 1923, Consistorul nostru, în baza celor de sus, a luat în numărare și efecte suma de 1.008.632 Lei 34 bani contra valoarea fondurilor și *fundatiunilor* declarate de divizibile sau cu caracter local pentru Eparhia Clujului.

Din venitele fundatiunilor și fondurilor declarate comune și dela cari ne revenea 1—3 parte din venit n'am primit până în ziua de azi nimic.

Comisiunea delegaților celor două Eparhii s'a întrunit din nou în ziua de 5 Aprilie 1924 și a desbătut încă odată situațiunea fiecărui fond și *fundatiune* în special, dar fără nici un rezultat, căci micile concesiuni pe cari ni-le-a făcut de astădată delegații Arhidiecezei în privința *taxei administrative* recunoscându-ne dreptul la 30% din această *taxă* n'au fost aprobat de Sinodul Eparhial din 1924, care prin concludul No. 64—924 își menține concludul său No. 68—923.

Asemenea nu s'a aprobat de Sinodul arhidiecezan, *ca să ni se deie 1—3 parte din venitele fundatiunilor comune spre distribuire.*

Delegații Clujului au mai cerut, la ultima ședință, ca, considerând dorința reciprocă de a termina cât mai curând litigiile pendente, să fie rugate ambele Consistoare, a supune Sinoadelor din acest an întreg materialul de discuție,

căutând a soluționa diferendele prin hotărârile acestor foruri.

Pentru litigiile cari vor rămânea, să se cere Consistoarelor un conclud, care autorizează Consistoarele a încheia o convenție de arbitraj, tratând următoarele:

Atât Arhidieceza, cât și Dieceza Clujului declară, că primesc a supune litigiile pendente judecării definitive a unei comisiuni de arbitraj, care se va alege de Congresul național-bisericesc în prima ședință. Comisiunea va consta din 6 membrii, dintre cari 1—3 clerici și 2—3 mireni și un arhieru, ca președinte, aparținând toți altor Eparhii; comisiunea să se întrunească imediat după închiderea Congresului, în Sibiu. Hotărârile se vor da în baza unei *desbateri contradictorii* și părțile vor fi reprezentate prin delegațiuni. Modul de procedură se va stabili de către comisiune și hotărârile vor fi definitive.

Sinodul arhidiecezan n'a acceptat această propunere.

Sinodul nostru Eparhial, prin concludul său No. 36—924, a autorizat Consistorul Eparhial să încheie această *convențiune* cu Consistorul arhidiecezan în baza următoarelor principii.

Ambele părți declară, că primesc a supune litigiile pendente judecării definitive a unei comisiuni de arbitraj, ce va consta din 6 membrii sub prezidiul separat a unui Episcop. Episcopul președinte va fi ales de Congresul național-bisericesc, iar membrii câte 3 de fiecare Eparhie, în proporția de 1—3 clerici și 2—3 mireni. Arbitri aleși vor fi cu domiciliul în afară de cele două Eparhii interesate.

Comisiunea se va întruni după posibilitate, imediat după închiderea Congresului, la convocarea Episcopului-președinte. Judecata acestei comisiuni este obligatoare pentru ambele părți și definitivă, inapelabilă la orice alt for.

Hotărârile se vor da în baza unei *desbateri contradictorii*, părțile fiind reprezentate prin delegațiuni.

Intrucât Venerabilul Sinod Eparhial a refuzat acest arbitraj, în baza autorizației ce avem prin concludul No. 36—924 sinodal, ne adresăm cu această propunere Măritului Congres național-bisericesc, rugându-l să binevoiască a impune acest arbitraj ambelor părți și a soluționa în acest chip această chestiune.

Trăgănarea și întârzierea acestei împărțiri aduce Eparhiei noastre cele mai mari pagube

materiale și ne împedecă în împlinirea datorințelor noastre morale și materiale în Cluj.

Avem deci onoare a ruga Măritul Congres național-bisericesc, să curme odată aceasta trăgăneală voită și intenționată și a dispune să ni-se extradeze următoarele:

1. 1—3 parte din casele Fondului general administrativ și a Fondului Rudofin, înțelegând aici și partea din reședință și vila arhiepiscopicească, iar 1—3 parte din moșiile acestor fonduri, în cari se înțeleg și cele 9 jugăre din hotarul comunei Șura-mare, să ni se deie după executarea reformei agrare, iar până atunci să ni-se deie anual cota parte din venit.

2. Să ni-se deie, cu începerea anului 1920, 30% din taxa administrativă încassată de Consistorul arhidiecezan cu începere dela 1 Ianuarie 1920 și nu numai 20% cât voieste să ne deie Sinodul arhidiecezan, pentru motivele expuse mai sus.

3. Cerem 1—3 parte din Fondul seminarial, din edificii și alte valori.

4. Cerem 1—3 parte din Fondul catedralei, exceptând catedrala însăși, cu fondul ei instruct.

5. Să ni se extradeze 1—3 parte din Fondul Tipografiei, înțelegând aici casa și valorile, mașinile și accesoriile lor.

6. Să ni se deie 1—3 parte din Fondul orfelinatului, înțelegând și realitățile.

7. Să se lase în administrarea Consistorului arhidiecezan fundațiunile: Șaguna fără Tipografie și fără fondul Tipografiei, fondul Andronic, Hanea, Ioan Popescu, Vlad, Mihaiu, dându-se Consistorului din Cluj anual 1—3 din beneficiul acestor fonduri cu caracter general.

Asemenea se va administra de Consistorul arhidiecezan și fundațiunea Cirlea, iar 1—2 din beneficiu se va pune la dispoziția Consistorului Eparhial din Cluj, spre a distribui pentru corurile bisericesti din Abrud și Alba-Iulia.

8. Cerem integral 1—3 parte din fundațiunile; Moga, Miron Romanul, Ioan Mețianu, și Tipografia cu Librăria arhidiecezană.

9. Din fundațiunea Pantazi ni-se va da 1—3 parte din 1953, când se va inactiva fundațiunea și după situația ei de atunci.

10. Cota parte din beneficiul fundațiunii Lebu ce revine Eparhiei noastre, să se pună la dispoziția Consistorului nostru, spre a se distribui conform dispozițiilor testatorului.

11. Toate aceste drepturi să ni-se extradeze după situațiunea lor dela 1 Ianuarie 1920, detragându-se numai ajutoarele date credincioșilor noștri de atunci și până azi.

Toate să se evalueze la un loc și să ni-se extradeze partea ce ne revine în natură.

12. În ce privește cota parte ce ne revine dela Universitatea săsească, ne învoim, ca aceasta să fie proporțională cu numărul sufletelor de pe fostul Fondus regius.

Mărit Congres!

Aceste sunt cererile juste ale Eparhiei nou înființate a Vadului, Feleacului și Clujului.

Ne pare rău, că această chestiune nu s'a putut tranșa prin bună învoială și am fost siliți să recurgem la autoritatea noastră supremă bisericască. Avem însă ferma nădejde, că Măritul Congres ne va înțelege situațiunea în care ne găsim și ne va face dreptate.

Arhidieceza are părțile cele mai binecuvântate din Mitropolie, Brașov, Bran, Făgăraș, Sibiu, Săliște, Sebes, Orăștie, Deva, Brad, Iliu, Dobra, Sighisoara, Cohalm, Noi, jale și mizerie; colibi în loc de biserici, case de rugăciuni în vre-o 15 orase, reședințe de județe și prețuri, — și starea aceasta de jale și de rușine trebuie să miste și inimile cele mai împietrite și să nu ne iacă neajunsuri și mizerii, neusitate, cari vor avea urmări neprecalculabile asupra celor ce le înscenează, fără pic de mustrare de conștiință.

Ne rugăm deci, să se adoapte formula arbitrajului propusă de noi și să se transeze chestiunea în mod definitiv și grabnic.

Cluj, din ședința plenară a Consistorului Eparhial, ținută la 7 August, 1924.

NICOLAE IVAN m. p.
episcop.

Laur. Curea m. p.
secretar consistorial

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaidu — — 12.— Lei
2. Românii ortodocși și Românii uniți de Dr. G. Ciuhaidu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei

4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. „Problema educației sexelor“ — — — — — 8.— Lei
11. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — — — — — 20.— Lei
12. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

la Consistorului eparhial până la 31 Octombrie 1924 însoțindu-le cu următoarele documente:

a) Atestat dela oficiul parohial competent că petentul este de religiuca ortodoxă română.

b) Un atestat dela direcțiunea școalei respective, despre cercetarea școalei în prezent.

c) Atestatul școlar dela finea anului 1923 —1924.

d) Pentru ucenicii meseriași o dovadă de la primărie, despre calitatea lui de ucenic, vidimată și de oficiul parohial competent.

Cluj, la 22 Septembrie 1924.

Consistorul eparhial ort. român

Nr. 6070

2—3

CONCURS

Consistorul eparhial ortodox român, din Cluj, publică concurs pentru următoarele burse și ajutoare:

1. Patru burse de câte una mie Lei, pentru studenții de liceu din tractele Abrud și Câmpeni, și un ajutor de 200 Lei pentru un ucenic meserias din aceleași tracte, — din fundațiunea Dumitru Manovicu.

Vor fi preferiți cei-ce poartă numele fondatorului și sunt înrudiți cu el.

2. Una bursă de 560 Lei din fundațiunea Dr. Ioan Popescu și fiul său Zeno, pentru un tinăr ortodox român, care studiază la școalele secundare din Reghin, și este de origine din Eparhia noastră. Vor fi preferiți cei înrudiți cu fondatorii.

3. Una bursă de 600 Lei din fundațiunea Cologea pentru studenții de liceu, originari din Abrud sau din munții apuseni.

4. Un ajutor de 140 Lei, din fundațiunea Teodor și Eudochia Cadar pentru un tinăr din comuna Stânceni, județul Mureș-Turda, care urmează o carieră industrială.

Cei-ce reflectează la aceste ajutoare sau burse își vor înainta cererile timbrate în regu-

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga, protopop ¹⁰⁻¹⁰

1 expl. 35 Lei, plus porto.

Se află la **Librăria ANCA, Cluj.**

Imprimare Oficiale

In atențiunea oficiilor protopopești și parohiale

Toate imprimarele pentru încheierea socotelilor bisericești și școlare, blanchete pentru rapoarte oficiale, precum și orice fel de rechisite de birou se află deposite și se pot comanda cu prețuri convenabile dela

LIBRĂRIA

„Cartea Românească“ S. A.

Sucursala **CLUJ**, Piața Unirii Nr. 7.

Expediția se face cu ramburs.